

Söndagen före Domssöndagen

Tom Hardts postilla, första årgången

Evangelium: Matt. 25:1–13.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Från altaret har Jesus i dag förkunnat för oss om "Visa och fåvitska jungfrur" med det avslutande, sammanfattande budskapet: "Vaken fördenskull; ty I veten icke dagen, ej heller stunden", den snärt, som återkommer i dagens korta predikoämne: "Vaksamhet". Vad som uttalas på detta sätt är egentligen ingenting nytt, som inte funnes med i kyrkoårets tidigare texter. Det är från sitt ämbetes begynnelse, som Jesus säger: "Gören bättring, ty himmelriket är nära" (Matt. 4:17), vid varje överlämnande av Ordet som han manande säger: "Den som har öron, han höre". (Matt. 11:15) Återkomstens stund och vikten att bevara Ordets nåd finns med överallt. Varje predikan värd namnet hålls på befallning av den återkommande Herren och med den stora räkenskapsdagen inför ögonen. Bara detta perspektiv gör predikan till något annat än ett religiöst högtidstal, skänker Ordet från predikstolen det rätta djupet, gör det "skarpare än något tveeggat svärd". (Hebr. 4:12) Varje söndag, ja, varje dag, gäller det att i tron ta emot och hålla kvar trons tilltal, att bära frukt, att inte låta sig övervinnas av "tidens omsorger och rikedomens bedrägliga lockelser". (Matt. 13:22) Om just detta, varken mer eller mindre, handlar liknelsen om "Visa och fåvitska jungfrur".

Om vi sålunda låter dagens evangelium vara Ordets tilltal, som det alltid möter oss, mister det förvisso icke sin skärpa. Det blir bara fylligare, tillgängligare och mer överväldigande, så att vi rätt förstår, vad oljan är, vari de visa jungfrurnas visdom består. Deras fromhet, deras handlande är aldrig att förstå som en hektisk, stegrad beslutsamhet, som den religiösa elitens bättre vetande, som distanserar sig från de fåvitska jungfrurnas syndafördärv och spruckenhet. Den visa jungfrun är helt och hållet en skapelse av den gudomliga visdom, om vilken det är skrivet: "Efter som världen icke genom sin visdom lärde känna Gud i hans visdom, behagade det Gud att genom den dårskap han lät predikas frälsa dem som tro". (1 Kor. 1:21) Icke jungfrurnas visdom och rättfärdighet utan Guds visdom och rättfärdighet hade fyllt deras lampor med

olja, och mänsklig klokhet är så frånvarande i allt detta, att "icke många som voro visa efter köttet blevo kallade, icke många mäktiga, icke många av förnämlig släkt". (1 Kor. 1:26) Det ljus, som upplyser deras mörker, och som förslår fram till brudgummens ankomst, är alltid ett skänkt ljus, en kallelse, som utgår från Gud och vilar i evigheters evighet, ja, "Kommen, I min Faders välsignade, och tagen i besittning det rike, som är tillrett åt eder från världens begynnelse". (Matt. 25:34) Den visa jungfrun tror aldrig på sin visdom utan på Guds visdom och utkorelse, vet sig vara ett nådehjon och bär enbart som sådan frukt enligt det ordet: "Om någon förblir i mig, och jag i honom, så bär han mycken frukt; ty mig förutan kunnen I intet göra". (Joh. 15:5)

Allt vad vi här har sagt om de visa jungfrurna, har också en gång låtit sig sägas om de fåvitska. Också de har hört Ordet och trott det, mottagit oljan och fått lågan tänd. Ingenting saknas från Guds sida i det, som gjorts för dem. Det, som sker, är väl förklarat med orden om "den som väl hör Ordet och strax tager emot det med glädje, men som icke har någon rot i sig, utan bliver bestående allenast till en tid; och när bedrövelse eller förföljelse påkommer för Ordets skull, då kommer han strax på fall" eller om "den som väl hör Ordet, men låter tidens omsorger och rikedomens bedrägliga lockelser förkväva det, så att han bliver utan frukt". (Matt. 13:20 ff.) Det finns alltså ett avfall från den kristna tron, ett riktigt avfall från en riktig tro, icke från en halv, skadad och illa påbörjad tro utan fån evangelium i hela dess härlighet och från tron i dess andeskapade äkthet. Om detta säger vi så:

- I. avfallets fara är alltid i första hand min fara,
- II. avfallets fara är att överge evangelium om nåden,
- III. avfallets fara är att vilja vara stark i sig själv.

I. Avfallets fara är alltid i första hand min fara.

Det gudomliga Ordet, som går ut från Guds läppar, riktar sig till åhöraren och handlar om åhöraren. I

dag säger det: "Den som menar sig stå, han må se till, att han icke faller". (1 Kor. 10:12) Det vänder sig till den, som har olja, har brinnande låga och manar till tro på gåvan. Det gäller inte i dag dem, som sitter runt omkring mig, inte den, vars oandlighet jag tycker mig ana, inte den, vars ytlighet är allmänt känd. Det gäller i dag deras surögde bänkgranne, mitt egna jag, som i sin elaka betraktelse just påbörjat sin egen nedräkning och Den Helige Andes uttåg. I denna anfäktelse skall jag rädda mig genom detta ena, genom tron på Ordets ljus till syndare.

II. Avfallets fara är att överge evangelium om nåden.

Att överge evangelium är själva beskrivningen av avfallet, men evangelium överger jag, när jag inte längre behöver evangelium, när mina synder inte längre kräver evangelium som motvikt, som täckelse inför Guds ansikte. Så för föraktet för Lagen till föraktet för evangelium och därmed till avfallet. När jag inte längre vill dömas, när jag inga synder har att bekänna, när jag inte omvärvs av mörker, blir oljan, lam-

pan, lågan ointressanta och kräver inte längre min uppmärksamhet. Då har jag blivit förvärldsligad, och "I världen hjärtat omsider, Förhärdat mister sin tro". (sv. ps. 71:3)

III. Avfallets fara är att vilja var stark i sig själv.

De fåvitska jungfrurna är förvisso ömkansvärda, när de förblir i mörkret och får höra domen: "Jag känner eder icke". Ändå skall vi ha klart för oss, att de visst inte förstår sig själva så. De har ju avvisat nåden, sin egen synd och svaghet, och satt sin förtröstan till sig själva, ja, de "söka att komma åstad en sin egen rättfärdighet och hava icke givit sig under rättfärdigheten från Gud". (Rom. 10:3) De hade efter sitt avfall icke sökt Guds hjälp, icke begärt hans olja, varit trygga, säkra i sig själva och räknats till fariséernas skara, som "menade sig vara rättfärdiga, under det att de föraktade andra". (Luk. 18:9) Hårdheten hade blivit deras signum, och hårdheten är "denna världens visdom" (1 Kor. 1:20), som går förlustig allt.

Amen.